

[Kr. Juul.]

det i forhold til kommunens og amtets tilskud. Jeg tror, at vi lige så vel må tage de tilskud med i betragtning ved beregningen, som hidrører fra private; men det kan vi sikkert nå frem til i udvalget.

Når der er så stærke ønsker fremme om at bevare de lokale museer på privat initiativ, skal vi også være varsomme med i forbindelse med statstilskuddet at stille krav til de lokale museer, som kan vælte deres økonomi. Jeg tænker f. eks. på betingelsen for, at et museum kan få statstilskud, nemlig at der knyttes faguddannet medhjælp dertil. Jeg tror ikke, vi skal være for skrappe med hensyn til det, for gerningen har jo kunnet røgtes hidtil, selv om de medvirkende kræfter ikke har været absolut faguddannede. Blandt de krav, vi stiller fra statens side, tror jeg heller ikke vi skal nævne en sådan ting som, at de pågældende museer skal have åbent gratis en dag om ugen. Ønsker de den ordening, ja, så må de selv om det, men jeg tror ikke, vi fra statens side skal stille krav derom; det kunne jo begrunde en yderligere forhøjelse af statstilskuddet. Om det statstilskud, ministeren nu foreslår, har den rigtige størrelse, kan vi forhåbentlig drøfte i et kommende udvalg.

Må jeg gøre en bemærkning om tilsynsspørgsmålet. Så vidt jeg forstår, har den tilsynsordning, som har været gældende hidtil, virket tilfredsstillende. Nu ønsker ministeren den ændret; jeg ved ikke, hvad begrundelsen kan være, men også det kan vi vel drøfte i udvalget.

Jeg kan på venstres vegne give velvillig tilslutning til lovforslaget, idet vi håber, at vi kan drøfte de enkeltheder, som er nævnt, og eventuelle andre under udvalgsarbejdet, så vi kan nå et for begge parter tilfredsstillende resultat.

Poul Thomsen: Ligesom de to foregående ordførere kan jeg på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling af det her foreliggende forslag til lov om de kulturhistoriske lokalmuseer. Efter de betragtninger, som allerede er fremsat, kan man jo spå lovforslaget en let gang gennemtinget.

Disse historiske museers egen historie er i sig selv af høj kulturhistorisk værdi. Der

var en mand ved navn Ole Worm, som i 1641 skrev om guldhornene, der blev fundet ved Gallehus. Han lavede et raritetsmuseum eller en raritetssamling, som senere indgik i den kongelige danske kunstsamling; den er vistnok forsvundet efterhånden, men var faktisk en af de første samlinger af denne karakter, man havde her i landet. Han var læge, han var ikke fagmand, og en lang række af de mennesker, som har indskrevet deres navne i museernes historie, har ligeledes været autodidakter på deres område. Jeg nævner f. eks. den gamle købmand Jens Winther, som med sine udgravninger af Troldebjerg og Lindø på Langeland og med stiftelsen af museet i Rudkøbing vandt sig internationalt ry. Jeg kan også nævne den nulevende tandlæge Holger Friis, der er fulgt i sin faders spor som udgraver og museumsmand, og som i Vendsyssel har skabt et stort og godt lokalhistorisk museum. Jeg kunne videre nævne H. P. Hansen fra Herning, Peter Holm, der skabte Den gamle By i Århus, etatsråd Lotze med Fyens Stiftsmuseum, guldsmed Kyster med Koldinghus og stiftsmuseet i Maribo, og jeg kunne nævne mange andre steder, hvor enkeltpersoner har skabt et museum, der har kunnet samle interesse omkring sig gennem tiderne.

Når den historiske interesse utvivlsomt er stor i vort land i sammenligning med andre lande, skyldes det ikke alene, at vi lever i Grundtvigs fædreland, hvor man gennem det levende ord er ført ind i historiens tale, men i lige så høj grad, at disse museer er blevet kulturcentre for deres egn; de har været med til at sammenveje det danske folk i bevidstheden om at være en fælles stamme af fælles rod.

De enkeltpersoner, som har ofret tid, kræfter og ofte formuer på at samle disse minder fra en svunden tid, har fortjent, at deres eget minde hædres ved, at deres livsværk føres videre under betryggende økonomiske vilkår, og den nulevende og de kommende slægter har krav på, at de værdier, som er samlet, bliver bevaret fremover. Derfor foreligger nu dette lovforslag om økonomisk støtte til museerne.

Det er ikke for tidligt, forslaget kommer, når man tænker på, at de nuværende tilskudsregler stammer fra 1941, at til-